

שומרי משמרת הקודש

גיליון
פ"ז

אייר תשפ"ב

גיליון חודשי לחיזוק והתעוררות בענייני תפילה וכבוד ביהמ"ד

מלב אל לב

התבוננות לאור התקופה

חבר יקר!

שלום וברכה

- ל"ג בעומר תשפ"ב -

צמד מילים המעביר צמרמורת וחלחלה בלב כל יהודי במשך כל ימות השנה, שבעתיים גורמים הדברים זעזוע עמוק כאשר עומדים בסמיכות ליארצייט של אותם ארבעים וחמשה 'קדושי מירון', הפצע לא הגליד, המכה גדולה מלהכילה.

לא מזמן שמעתי שיחה מאת הרה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א [עקב המאורעות הקשים שהתרחשו לאחרונה] שנשא את משלו ויאמר.

ילד השתובב יתר על המידה, לאחר שאביו הזהירו כמה פעמים והילד עמד במריו, לאב לא הייתה ברירה והנחית לבנו סטירת לחי מצלצלת, הילד נמלט והסתגר בחדרו.

האב התחקה אחר בנו ורצה לבדוק מה מעשי בנו בעת הזאת והציץ בעד חור המנעול, בלבו היה בטוח כי הילד בוכה ומתחרט על מעשיו, מעתה יחדל מהתנהגותו הנלוזה.

מה מאוד גברה תדהמתו כשראה כי הבן חוקר ומנסה להבין כיצד ומה הסיבה להרגשת הכאב על לחיו, עד שהחליט כי בהכרח לומר, שכאשר גוש מוצק נפגש על הפנים במהירות מטווח מסוים, זהו הגורם לתחושת הכאב הצורב.

האב הנדהם ספק כפיו בצער, הוי בן כסיל! הלא הילד החטיא את המטרה ומתעסק בזוטות, לא השכיל להבין על מה ולמה קיבל את מוסר אביו...

האמת שידועים לנו דברי הרמב"ם (הל' תעניות פ"א ה"ב) 'ודבר זה מדרכי התשובה הוא שבזמן שתבוא צרה וזיעקו עליה ויריעו, ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן... וזה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם', ע"כ. אך מי יאמר על מה ולמה, מה צריך לתקן וכו', זה אומר בכה וזה אומר בכה, בוודאי ניתן לומר שכל פעולה לטובה היא תיקון גדול.

ניתן לרמוז בדברי הפסוק: 'וְעָתָה יִשְׁאַל מִה' - כשהיה לנו מאורע חמור כזה של סילוק מ"ה נפשות יקרות, 'ה' אֶלְקֵינוּ שָׁאֵל מֵעַמּוֹ כִּי אִם לִיָּדָא אֶת ה' אֶלְקֵינוּ וגו' - חיזוק ביראת שמיים וקיום מצוותיו.

מכל מקום, כשעדות נשמעת מפי הניצולים עצמם המעידים שהועיל להם עניין ההקפדה על שמירת קדושת התפילה (ראה בהרחבה בגיליון הנוכחי), הרי יש בזה משקל חשיבות מיוחד.

אמנם אמירת 'קדיש' לעילוי נשמתם שמורה לבני משפחותיהם, אך מהות ועניין ה'קדיש' והוא לגדל ולקדש שמו יתברך, את זה ביכולתו של כל אחד לעשות.

חיזוק בכבוד התפילה וקדושתה, ודאי שיש בזה התעוררות רבה ליראת שמיים ולקדש שמו יתברך ברבים.

עלה והצלח

מאחל בכל לב
ידידך ומוקיך

דברים אחדים

למה נגרע

אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה.

כאן מתעצמת השאלה, מה עלה בדעת האנשים הטמאים שלא יכלו לעשות הפסח במועדו, כשבאו בזעקה כואבת אל משה ואהרן: 'לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת קֶרְבֶּן ה' בְּמִעֻדוֹ, הַאוֹמֵנִם לֹא יָדְעוּ אֶת הַהִלְכָה הַפְּשׁוּטָה כִּי 'עֲבַד זִמְנוּ בְּטַל קֶרְבְּנוֹ'? תשובה לדבר, צדיקים אלו ידעו גם ידעו כי עוסקים במצווה המה ומטורים מקרבן פסח, ידעו גם יטעב שהחושב לעשות מצוה ונאנס, נחשב כאילו עשאה.

בספרים הק' מבואר, מה שהטריד אותם, מדוע אינם חשים תשובה בלב לקיום מצוות קרבן פסח כהלכתו, באו בטענה 'לָמָּה נִגְרַע' - כלומר, אמנם ידענו שאיננו יכולים לקיים בפועל, אך מדוע ייגרע חלקנו, שאיננו חשים השתוקקות וכיסופים למצווה זו, מפני מה קבלנו את הידיעה שמנועים אנו מקיום המצווה באדישות ובשאננות, ע"ז הטיב להם משה כי אכן טענה צודקת בפייהם: 'עֲמַדוּ וְאִשְׁמְעָה מִה יֵצֵא ה' לָכֶם', התשובה לא אחרה מלבוא, כי אמנם אינם שייכים לפסח ראשון, עבורם ניתנה מצוות פסח שני.

פסח שני מלמד ומחייב אותנו, להגביר את צמאון הנפש והתשוקה לכל דבר שבקדושה, לחזק לעצמנו את התביעה 'למה נגרע', האם בשעה שנמנע מאתנו לקיים כראוי מצוה כל שהיא, האם חשים אנו בחסרון, האם משתוקקים אנו לקיימה במלואה.

מיד לאחר מכן, מגיעים אנו להילולא דרשב"י, בלב מתעוררת התשוקה להיות דבקים בתורתו של כולה השתוקקות וכיסופין לדבקות בה', לימוד תורתו, וקיום מצוותיו בשלימות בדחילו ורחימו ברעותא דליבא, זוכרים אנו את דבריו הנוקבים: 'אורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא' (תיקון י"ז כ"ה).

כאשר האדם עומד לפני המלך ונוהר בקדושת התפילה ו'מורא מקדש', מתחזקת ומתעצמת טהרת הלב ויראת שמים בלבבו, כעת גוברת שעת הכושר לדבקות בה' וקיום מצוותיו באהבה ויראה.

מי לא מכיר את ר' רזיאל גולדהנדר בעליו של 'המרכז לארבעת המינים מהודרים' בשכונת? מתחילת חודש אלול עסוק הוא ברכישת לולבים משובחים, מגיע עם המסאית אל מקום גידולם ובוחר את הלולבים המהודרים ביותר משופרי דשופרי. מבין גדול באתרוגים, קשרי מסחר ענפים יש לו עם בעלי פרדסי האתרוגים, אצל ר' רזיאל ניתן למצוא את האתרוגים המובחרים ביותר מכל הזנים וכל השיטות, הדסים משולשים בשיא ההידור, והכל במחיר טוב, מהזולים בשוק.

מעטים בלבד יודעים על פעילויות הצדקה והחסד של ר' רזיאל המסתתרות תחת המכירה, ר' רזיאל שולה סטים שלמים למעוטי יכולת שגם הם משתוקקים להדר במצוות 'ולקחת לכם'. על פי רשימה מוכנה יוצאים שליחים בערב החג להעביר את משלוחי הסטים. 'אל תשכחו לדרוש את התשלום' - מכריז אחריהם ר' רזיאל, בעוד שעל פי המסוכם מראש, מקבלי ארבעת המינים יודעים כי עליהם להכניס פרוטות בודדות בלבד למעטפה סגורה, כך שגם להם תהיה הרגשה טובה ששילמו עבור קיום המצווה.

יום טוב סוכות בבוקר, בבית הכנסת השכונתי, שעה קלה לפני התפילה.

גוט יום טוב ר' רזיאל, נראה שהקדמת היום להיות מעשרה ראשונים בבית הכנסת, איך היה הלילה הראשון בסוכה, מן הסתם הספקת לנוח מעט מהימים הטורדים והמעייפים.

מה קרה ר' רזיאל? מדוע פניך נפולות? הלא 'זמן שמחתנו' היום?

גוט יום טוב כבוד הרב, בדיוק אליכם אני מחכה כעת, שאלה דחופה לי לשאול מכבוד הרב.

השנה היו טרדות החג יתירים על שנים קודמות, בימים שבין יום כיפור לסוכות, כמעט ולא ראיתי שינה בעיני, גם המכירה הגדולה, בניית והכנת הסוכה בביתי, היו לי פחות עוזרים מכל שנה, בערב החג התרוצצתי מחסום למחסום, עם כניסת החג הרגשתי שכוחותי אוזלים.

במאמץ מיוחד הלכתי לבית הכנסת לתפילת ערבית, בכוח החזקתי את שמורות עיני שלא ייעצמו, כשהגעתי לביתי, לא הייתי מסוגל בשום פנים ואופן לערוך את הסעודה, הייתי מוכרח לנוח מעט, ביקשתי שיעירו אותי לאחר שעה, למעשה התעוררתי רק בבוקר, כרבע שעה לאחר נץ החמה, לא ידעתי את נפשי, מתברר שכלל שניסו לעורר אותי לא הצליחו.

כבוד הרב יודע עד כמה אני מצפה ומייחל לחג הקדוש, הלילה עבר ולא קיימתי את מצוות אכילה דאורייתא בסוכה בלילה הראשון, השאלה, האם ניתן להשלים זאת במשך היום, או אולי הלילה?

אל תצטער ר' רזיאל, הלא היית אנוס גמור, כלל ידוע - 'אונס רחמנא פטריה', בעצם חלק מהמצווה קיימת, הרי ישנת בלילה הראשון בסוכה, את מצוות אכילה מה"ת בסוכה תקיים בעז"ה בשנה הבאה, אל תדאג, אתה השתדלת ועשית ככל יכולתך, הלא כך אמרו חז"ל 'חשב

מחזק ויטא' לנכבד

האצרכת

רננו צדיקים

עבודת התפילה בצל צדיקי הדורות זי"ע

תורתו מגן לנו

טביבי אש מלוקטים. בענייני תפילה וזהירות במורא מקדש וכבוד התפילה. מלוקטים מ'זהר הקדוש' מאת

התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע

הוא ימליץ טוב בעידנו

יזמא הדילולא - ל"ג בעומר

דצלותא דסגיאן כמה אינו צלותין דלא (מבני) מן זכאן אינו, ונאלין בלדו קמי קדשא ברוך הוא, ולא אשגח בודכיה... בגין כך, ליבעי ליה לבר נש, דלצלי צלותא בצבורא, מאי טעמא, בגין דלא בזה את תפלתם, אף על גב דלאו בלדו בכוונה דרעותא דלכא, וזו רלד. אלא כל תפלות העולם - תפלות, ותפלת הקדוש לא נכנסת לפני המלך הקדוש אלא בכח חוק, שער שלא נכנסת אותה תפלה להתעשר במקומה, משגיח בה הקדוש ברוך הוא ומסתכל בה, ומסתכל בחטאי ובזכות אותו האדם, מה שאינו עושה בן בתפלת הרבים, שתפלת הרבים כמה הן תפלות שאינן ומבני מצדיקים, וכל נכנסות לפני הקדוש ברוך הוא, ולא משגיח בחטאיהם... משום כך צריך האדם להתפלל תפלה בצבור. מה השגשג? משום שלא בזה את תפלתם, אף על גב שלא כלם בכונה דרעון הלב.

עבדו את ה' בשמחה, אולם איך יתפלל מי שהוא בצער...?

מאן דעיל לקמיה דהאי קרע, אצטרף למעל בחדרה, ולא בעצבו כלל... דתמן לא שריא עציבו ורעון כלל, דהא תמן בלא איהו בתורה, ועל דא כתיב, 'עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה'. דהא אצטרף דלא לאחזא בה עצבו.

ואי תניא, אי הכי, האי מאן דאיהו בצערא ובדחוקא, דלא יכל למחדי לביה, ומנו דחוקיה את ליה למתבע דחמין, קמי מלכא עליה, אי הכי, לא יצלי צלותא כלל, ולא יעול בעצבו כלל, דהא לא יכל למחדי לביה, ולא עלא קמיה בחדרה, מאי תנאן אית ליה להאי בר נש.

אלא ודאי הא תנינן, כל תרעין נגעלו ואסגיר, ותרעין דדמעין לא אסגיר, ולית דמעה אלא מנו צערא ונעצבו, וכל אינו דמקמן על אינו תרעין, בלדו מתברין גיזין ומנעלין, ונעלין אינו דמעין, ויהי צלותא עאלת קמי מלכא קדישא... ויהי צלותא, לא אחר ברקנא, וקדשא ברוך הוא חיים עליה, ונאחז חלקיה דההיא בר נש, דאשיר דמעין קמי קדשא ברוך הוא, בצלותיה. תרומה קסה:

מי שנכנס אל הרקיע הזה, צריך להכנס בשמחה ולא בעצב כלל, ... ששם לא שורה עצב ורעון כלל, שדרי שם הכל בשמחה. ועל זה כתוב 'עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה'. שדרי צריך שלא להראות בו עצב.

ואם תאמר, אם כך, מי שהוא בצער ודחוק, שלא יכול לשמח את לבו, ומתוך דחוק יש לו לבקש רחמים לפני המלך העליון. אם כך, לא יתפלל תפלה כלל, ולא יכנס בעצב כלל, שדרי לא יכול לשמח את לבו ולהכנס לפניו בשמחה. מה התקון שיש לאדם הזה?

אלא ודאי הרי שנינו, כל השערים נגעלו ונסגרו, ושערי דמעות לא נסגרו, ואין דמעה אלא מתוך צער ונעצבו, וכל אותם הממנים על אותם השערים, כלם משגרים חתיכות קשות ומנעלים ומכניסים אותן דמעות, ואותה תפלה נכנסת לפני המלך הקדוש... ואותו אדם ואותה תפלה לא תזירת ריקם, ותקדוש ברוך הוא חס עליו. אשיר חלקו של אותו אדם ששופך דמעות לפני הקדוש ברוך הוא בתפלתו.

ע"י פרשת הקרבנות, ברית כרותה שיעשו עמו רק טוב

אמר רבי פרספדאי האי מאן דמדבר בפמיה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות דקרבנא ענינא ותרבותא ויכוון בהו, ברית כרותה הוא דאין מלאכיא דמפרין חביה לאבאשא ליה דלא יכלו למעבד ליה אלמלא טיבו. וירא ק.

אמר רבי פרספדאי, זה מי שמזכיר בפיו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ענין הקרבנות ותרבותם ויכוון בהם, ברית כרותה היא שאותם המלאכים המזכירים חטאו כדי להרע לו, שלא יכלו לעשות לו אלא רק טוב.

הקורא פרשת הקטורת בכל יום ניצול מכל פגע רע

מלך דא גזיר קיימא קמי קדשא ברוך הוא, דכל מאן דאסתכל וקרי בכל יומא עובדא (נ"א פרשתא) דקטורת, וישתוב מכל מלין בישין חדשין דעלמא, ומכל פגעי בישין, ומחזירא בישא, ומדינא בישא, וממתנא, ולא יתקן כל ההוא יומא, דלא יכל סטרא אחרא לשלטא עליה, ואצטרף דיכין ביה.

אמר רבי שמעון, אי בני נשא הוו ידעי כמה עלאה איהו עובדא דקטורת קמי קדשא ברוך הוא, הוו נטלי כל מלך ומלך מניה, וזו סלקי לה עטרה על רשיהו, ככתרא דהקבא, ומאן דאשתדל ביה, בעי לאסתכלא בעובדא דקטורת, ואי יכוין ביה בכל יומא, אית ליה חילקא דהאי עלמא, ובעלמא דאתי, וסתלק מיתנא מניה, ומעלמא, וישתוביב מכל דינין דהאי עלמא, מסטין בישין, ומדינא דגיהנם, ומדינא דמלכו אחרא. ויקהל ריח:

דבר זה גזיר עומדת לפני הקדוש ברוך הוא, שכל מי שמסתכל וקורא בכל יום את מעשה (פרשת) הקטורת, ויצל מכל הדברים הרעים וכשפי העולם, ומכל הפגעים הרעים, ומחזיר רע ומדין רע וממות, ולא ינקו כל אותו יום, שלא יכול הצד האחר לשלט עליו, וצריך שיכוון בו.

אמר רבי שמעון, אם בני אדם היו יודעים כמה הוא עליון מעשה הקטורת לפני הקדוש ברוך הוא, היו נוטלים כל דבור ודבור ממנו והיו מעלים אותו עטרה על ראשיהם כמו כתר של זהב, ומי שמשתדל בו, צריך להסתכל במעשה הקטורת, ואם יכוין בו בכל יום, יש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא, וסתלק המת ממנו ומהעולם, ויצל מכל הדינים של העולם הזה, ומצדידים רעים, ומדין הגיהנם ומדין המלכות האחרת.

חומר שיחת חולין בבית הכנסת

ומאן דמשתעי בבי כנישתא במלין דחול, ווי ליה, דאחיו פורדא, ווי לית דגרע מהימנותא. ווי ליה דלית ליה חילקא באלקא דישראל. דאחיו דהא לית (ליה) אלקא, ולא אשתכח תמן, (ולית ליה חלקיה ביה) ולא דחיל מניה, ואנהי קלנא בתקנא (סי'א בתקפא) עלאה דלעילא. תרומה קלא.

ומי שמדבר בבית הכנסת בדברי חל - אי לוי שמראה פרוה. אי לוי שגורע את האמונה. אי לוי שאין חלק באלקי ישראל. שמראה שדרי אין (לו) אלוך ואינו נמצא שם (ואין לו חלק בו) ולא פוחד מפניו, ומנהיג קלון בתקון (בחוק) העליון שלמעלה.

הרשעים, שמפסיקים התפילה על שיחה בטלה

רשיעניא אדחין מתמן, ולא יחייב לון שאלתין דלחון, אלא עליהו אתמר 'מי בקש זאת מידכם רמס חצרי, ואלין אינו רשיעניא, דהו מבין למלכא בצלותהו, דמנחן למשמע צלותא, ופסקין לה על שיחה בטלה. תיקוני זוהר - תיקון י"ח לג.

הרשעים נדחים משם, ולא נותן להם את בקשותיהם, אלא עליהם נאמר, 'מי בקש זאת מידכם רמס חצרי, ואלין הם הרשעים שהיו מבזים את המלך בתפלתם, שמנחים לשמע את התפלה ומפסיקים אותה על שיחה בטלה.

חילול תפילות השבת, כחילול שבת רח"ל

צלותא דשבתא, דעמא קדישא, תלת צלותין אשתכחו בהאי יומא, לקבל תלת שבתין, ואוקמה, וכלהו חד. בין דנאלו עמא קדישא לבי כנישתא, אסיר לאשתדל לא אפילו בעודך בי כנישתא, אלא במלי תושבחו וצלותא, ואורייתא, וכדקא חזי לון.

ומאן דאשתדל במלין אדחין, ובמלין דעלמא, דא איהו בר נש דקא מחלל שבתא, לית ליה חילקא בעמא דישראל. תרין מלאכין ממנן על דא, ביומא דשבתא, ואינון שוי ידיון על רישיה, ואמרי, ווי לפלגיא, דלית ליה חילקא בקדשא ברוך הוא. ועל דא, בעי לאשתדל בצלותא ובשריון ובתושבחו דמאריהו, ולאשתדל באורייתא. ויקהל רח:

תפלת השבת של העם הקדוש, שלש תפלות נמצאות ביום הזה כנגד שלש שבתות, ופרשה, והכל אחד. בין שנכנסו העם הקדוש לבית הכנסת, אסור להשתדל אפילו בעודך בית הכנסת, אלא בדברי תשובות ותפלה ותורה וקראי להם.

ומי שמשתדל בדברים אחרים ובדברי העולם, זהו אדם שמחלל שבת, ואין לו חלק בעם ישראל. שני מלאכים ממנים על זה ביום השבת, והם שמים ידיהם על ראשו ואומרים: איי לפלוגי שאין לו חלק בקדוש-ברוך-הוא. ועל זה צריך להשתדל בתפלה ובשרים ובתשובות של אדונם, ולהשתדל בתורה.

קריאת התורה באימה וראוה, כמעמד הר סיני

כד סליק ספר תורה לתמן, כדון בעאן כל עמא לסדרא גרמייהו לתתא, באימתא בדחילו ברתת בזיע, ויכוונא בליהו, כמה דהשתא קיימין על טרא דסיני לקבלא אורייתא, וזון צייתין וירכון אודניהו. ולית רשו לעמא למפתח פמיוהו, אפילו במלי דאורייתא, וכל שכן במלך אחרא, אלא בלדו באימתא, כמאן דלית ליה פומא דהא אוקמה, דכתיב, (נחמיה ח) וכפתרו עמיהו כל העם... ואינו כל העם אל ספר התורה. ויקהל רח.

כשעולה לשם ספר תורה, או צריכים כל העם לסדר עצמם למטה באימה ופחד, ברתת ובזיע ולבון לבם, כאלו שבעת עומדים על הר סיני לקבל תורה, ויהיו מקשיבים ומשנים אגונים. ואין רשות לעם לפתח פיהם אפילו בדברי תורה, כל שכן בדבר אחר, אלא כלם באימה, כמי שאין לו פה, ודרי פרשה, שכתוב וכפתרו עמיהו כל העם... ואינו כל העם אל ספר התורה.

למי מיועד המדור השלישי בגיהנם רח"ל

המדור השלישי, הוא נקרא דומה. ושם נדונים ... ומי שאינו עונה אמן אחר המברך. ומי שעושה תפלות פסיקי פסיקי. כגון המספר בתפלתו, וחזר ואמר דבר אחר, וחזר ומפסיק, וזוא נקרא פסיקי פסיקי. וזהו חדש - מדרש רות

תפילה: מי שמברך את הקב"ה - יתברך

תא חזי, השתא צלותא דבר נש, אתער שלימו לעילא ותתא, ובברכתא דברוך לקדשא ברוך הוא, מתברכין עלאין ותתאין. ועל דא בצלותא דישראל מתברכאן עלמין. מאן דמברך ליה לקדשא ברוך הוא, יתברך. מאן דלא ברוך לקדשא ברוך הוא, לא יתברך. דהא הוא דכתיב, (שמואל א ב) כי מכבדי אכבד ובזי יקלו. וזו רח.

בא ראה, עכשו תפלת האדם מעוררת שלמות למעלה ולמטה, ובברכה שמברך את הקדוש ברוך הוא מתברכים עלונים ותחתונים, ולכן בתפלה של ישראל מתברכים העולמות. מי שמברך את הקדוש ברוך הוא - יתברך. מי שלא מברך את הקדוש ברוך הוא - לא מתברך. וזה שכתוב כי מכבדי אכבד ובזי יקלו.

מעלת תפילת ציבור על תפילת יחיד

אלא כל צלותין דעלמא צלותין, וצלותא דחיד, לא עאל קמי מלכא קדישא, אלא בחילא תקיפא. דעד לא עאלת ההיא צלותא לאתעשרא בודכתא, אשגח בה קדשא ברוך הוא, ואסתבי בה, ואסתבי בחובו ובכותיה דההיא בר נש, מה דלא עביר בן בצלותא דסגיאן.

הזונה המאושר

גבוהה ותועיל במיוחד להמשיך
דרככם לכל ימי חייכם.

כשנכנס חיים פישל בלומנקראנץ
לישיבה, הזמין ראש הישיבה את
שלום ראובן פרוכטנבוים שטלה זה
עתה לשיעור ג' לשיחה פרטית.

לבטח שמעת היטב את הדברים
שאמרתי לכלל חבריך, אולם עבורך
ייעדתי בחור הטעון קירוב ותשומת
לב ייחודיים. מדובר בחיים פישל
בלומנקראנץ, בחור יקר וחביב,

כישוריו, יתכן שעדיין צריך מעט לייצב אותו להבנה ישרה, אולם הקליטה
שלו מצוינת, הוא נעים הליכות ואהוב על החברה ומעלות טובות נוספות כפי
שאתה עצמך תבחין בהן.

מה שכן, חסרים בו בשלילות ובגרות נפשית, הוא ילדותי מעט, ואבהיר לך למה
הכוונה.

על פי המידע שהגיע לידי, הוא גדל במשפחה ברוכת ילדים בלע"ה, במשך
כמה שנים בתקופת ילדותו, אמו היתה זקוקה לטיפולים רפואיים מתמשכים,
אביו היה עסוק מאוד, גם להביא פרנסה, גם לטפל בילדיו, לתמוך ולסייע
לאשתו שלא היתה בריאה, ילד בבואו הביתה לאחר יום לימודים, מצפה לספר
לאמא איך היה בחידור, מיחל למגוש בערב את אביו ולשמוע ממנו מילה טובה
על התקדמות בלימוד וכדו', ומאידך, כשהילד אינו מתנהג כראוי, הוריו מחנכים
אותו ומעמידים אותו במקומו וכו' וכו'. לחיים פישל'ע הקטן כל אלה היו
חסרים.

המחנכים בתלמוד תורה השתדלו להשלים את החסר, אך ברור שאינו דומה
טיפול רגשי קרוב מצד אבא ואמא, לצד מחנך שתחת פיקודו עומדים יותר
מעשרים ילדים נוספים, וגם זה רק בשעות מוגדרות במשך היום. לא ניתן
להאשים או לבוא בתלונות לאף אחד, אך המצב אתו כיום, שהוא במידה
מסוימת נשאר קצת קטנוני בהתאם לבני גילו, לפעמים מגיב בכעס לא סביר על
דברים של מה בכך, קורה והוא מטיל חשדות בלתי הגיוניות בסובבים אותו,
ועוד.

קראתי לך היום, כפי שאני מכיר אותך, הקב"ה חנן אותך בכישורים מיוחדים,
כחובן שהתפקיד העיקרי הוא לקדם אותו בלימוד על פי רמת שכלו שהיא די
גבוהה כאמור, אך לצד זה, מידי פעם עליך לשוחח אתו על דא ועל הא, להיות
קרוב אל לבו ולרכוש את אמונו. כשתבחין בתופעות עליהן דברתי, השתדל
לעשות זאת בחכמה ולהסביר לו בנעים, להודיע ולתנחל אותו אל המסלול הנכון,
בטוח אני שאם תלך אתו צעד אחר צעד, תצליח ותגיע רחוק, דע לך שאתה
עושה בזה דבר עצום, הקב"ה יהיה בעזריך ותצליח.

חיים פישל אכן התגלה כבחור כישורי, שנון ובעל תפיסה מהירה אף יותר
מבני גילו, ביטול היה זה נעים שיחה, שלום ראובן נהנה מהלימוד בצוותא, חיים
פישל הרגיש סיפוק מהרחבת הידיעות ועומק החשיבה הנכונה שקיבל משלום
ראובן, התיאום בין השניים היה מושלם, מפעם לפעם היו יוצאים לטייל בגינה
הקרובה לישיבה ומשוחחים בנושאים שונים בענייני הישיבה, השקפת חיים
ועוד, שלום ראובן הבחין אצל חיים פישל תכונות ילדותיות מסוימות, אולם
המתין לשעת כושר מתאימה להיכנס עמו בדברים על הנושא.

לאחר כחצי שנה מאז הגעתו לישיבה, חיים פישל רחש אימון קרוב בידידו
המבוגר, כעת סבר שלום ראובן כי זה הזמן הראוי.

- זה לא סוד ואתה יודע זאת היטב עד כמה הנני מעריך ומוקיר אותך, אגלה לך
שגם מכמה מרבני הישיבה שמעתי דברי הערכה עליך, אתה בחור מצוין ברוך ה',
צייתן וממושמע, הן בלימוד, הן בעמידה על כללי הישיבה, לפי מיטב זכרוני
מתחילת בואך לישיבה לא היו צריכים להעיד לך על אי ציות או חריגה במשמעת.
בדיוק לשם כך, היות ואתה בחור משכיל ונכון, יודע אתה כי כל מה שאומר
לך, גם אם בתחילה זה לא יערב לך לאוזן ל"כ, הנך מבין כי את טובתך אני דורש,
בטוח אני שתבין היטב את כוונתי, היום אדבר אתך בצורה הכי פתוחה שאפשר.
בהיותי קרוב אליך הבחנתי שהנך תלוי מדי, אולי נכון יותר לומר תלותי מדי
במשגיח וברבני הישיבה, כלומר, אתה משתדל בכל כוחך ובכל המרץ להשביע את
רצונם, לציית לכל מה שנדרש ממך, להגיע לתפילה עוד לפני הזמן, כדי להספיק
ללמוד לפני התפילה, להגיע לסדר בשעה מוקדמת, הנך מקפיד על זמן שינה
שנקבע בישיבה ועומד בכל הנהלים והכללים הנדרשים בצורה הכי מושלמת.

אולם כל זאת בשעה שיש פיקוח, בזמן שהמשגיח/הר"ם נוכח וניצב על
משמרתו, אך מה קורה ביום שהמשגיח נעדר ואינו מופיע בישיבה?

היה פעם שהמשגיח של התפילה לא היה בישיבה במשך כמה ימים עקב
שמחה משפחתית, הבחורים ידעו מראש שבכיום אלה המשגיח לא יבוא וגם
לא יעמיד ממלא מקום, באותם ימים היית בין אלה שחגגו על החשבון וניצלו
את ההזדמנות להיעדר מהתפילה בישיבה.

אמרתי לך בעבר הרבה פעמים עד כמה אני נהנה מהלימוד אתך, אך מדוע
ביום שהמשגיח מאחר או מחסיר, יודע אני מראש שקצת קשה יהיה לי לתפוס
אותך במקום, כמה פעמים היה שבחרת באותו זמן לבלות עם החברים ולפטפט
בקפיסקעס על נושאים "חשובים". ישנם בחורים שנלחמים בכל ערב עם

כפי שנקבע מראש, בערב לאחר סדר שלישי יצאו הבחורים שלום ראובן
פרוכטנבוים וחיים פישל בלומנקראנץ, אל הגינה הסמוכה לבניין הישיבה.

ישיבת 'חברת תורה' בעלת שם ומוניטין גבוהים בעולם הישיבות, מחוסד קדוש
זה יצאו תלמידי חכמים מופלגים, מרביצי תורה, מורי צדק ודיינים יושבי על
כרין, במיוחד מתהדרות הישיבה בחינוך והנהלת יראת שמים בקרב התלמידים,
להיות טוב לשמים וטוב לבירות במידות טובות והנהגות ישרות בין אדם לחברו.

ראש הישיבה הגאון ר' שמחה מאיר לרנרוביץ שליט"א, תלמיד חכם מופלג
ומומחה בחינוך בדרגה גבוהה, 'איתמחי גברא ואיתמחי קמיע' להוציא מתחת ידו
פירות משובחים ידועי שם המפארים ומהדרים את עולם התורה והחסידות.

הרה"ג ר' שמחה מאיר שליט"א פיתח שיטה ייחודית ומקורית עבור הישיבה
שהקים, לאחר שבמשך שנים שימש ר' שמחה מאיר כר"ם מוצלח באחת
הישיבות המפורסמות הגיע ר' שמחה מאיר למסקנה כי בעקבות תופעות
מצויות בקרב בני הישיבות, יש לשנות מעט את הדרך.

רבים מהצעירים עם כניסתם לישיבה גדולה, נפגשים לראשונה בלימוד
הגמרא באופן עצמאי, עד לרגע האחרון בישיבה קטנה היו רגילים לשמוע
שיעור, הבחור כמעט ולא למד גמרא בעצמו ללא מגיד שיעור או חברותא
מוכשר שיסביר לו היטב כל שורה גמרא, כעת עליו לעמוד לבדו ללא סיוע.
האמצעים מבניים לו עליהם לקפוץ אל תוך המים ובמשך הזמן ידעו לשחות
היטב בים התורה, אולם אצל רבים המצב החדש נסקלע אליו נראה בעיניהם
לעול כבד מנשוא ופעמים רבות גורם למשבר עמוק, במיוחד כשרואים את
חבריהם מצליחים ומתקדמים והם עומדים הרחק מאחור.

נוסף על כך מצויה תופעה מצערת בישיבות אצל הבחורים המבוגרים, כאשר
מתפרץ מעט השמירה ההדוקה שהיתה עד כה מצד ההנהלה הרוחנית של
הישיבה. בחורים מתבגרים, אם אינם בעלי משמעת עצמית גבוהה, ישנם
ומנצלים זאת באופן שלילי, מרשים לעצמם להרפות מסדרי הלימוד בישיבה
או גם מתקנות שונות שהישיבה מעמידה עבור ולעצב ולייצב התנהגות ראויה
לבן תורה חסידי. במקומות רבים גורמת תופעה זו למלחמת התשה בין
המבוגרים להנהלת הישיבה או לחלופין הזנחה טוטאלית בבחינת 'ירעה עד...'.
ר' שמחה מאיר בהיותו מכיר מקרוב את מצב העניינים החליט לשנות מעט
מהמקובל, על מנת להגיע לתוצאות טובות יותר.

שיטתו של ר' שמחה מאיר, להצמיד לכל תלמיד עם כניסתו לישיבה חברותא
בחור משיעור ג' לכל הפחות לאחד מהסדרים בישיבה, המבוגר ילווה את
הצעיר במשך שנתיים, עד שהצעיר יוכשר בבוא העת עם הגעתו אל שיעור ג'
להיות חברותא לצעירים שיכנסו באותה שנה בשערי הישיבה. במידה ונישואי
המבוגר יתקיימו בתוך השנתיים, מובטחת לו מלגה גבוהה אם יישאר ללוות את
הצעיר עד תום הזמן שנקבע.

ר' שמחה מאיר לקח גם בחשבון, כי בשיטה זו אליה וקוץ בה, הלא אם הבחור
אינו מתאמן לעמוד בעצמו ללא סיוע מבוגר, אימתו וכיצד יעשה זאת בהמשך
דרכו, על כל סדר הדברים הוכרע כי בסדר אחד ילמוד הצעירים עם חבריהם
בין גילם ואילו בסדר אחר ילמוד עם המבוגרים. לאור העובדה שישנם אלה
המתקשים בסדר עיון ואילו בלימוד הגמ' בסדר בקיאות הם מתמצאים יותר,
למענם יתלווה בחור מבוגר לסדר עיון. לעומתם, ישנם כאלה שקל עבורם
לקלוט סברא מעמיקה בעיון ולדון בה, בעוד שבלימוד בסדר בקיאות להכיר
היטב צורתא דשמעתתא וסיכום ה'שקלא וטריא' הם טעונים סיפור, עבורם
יוצמד המבוגר בסדר בקיאות.

כלל של דבר, כל אחד מתלמידי הישיבה ילמד בשני אופנים, הן בלימוד
בצוותא עם בן גילו, הן עם חברותא מבוגר ממנו, כחובן שהדברים ייקבעו על
פי הבחנתו של ראש הישיבה ר' שמחה מאיר וצוות רבני הישיבה.

בשיטה זו נרוויח בכפלים - ניכר ר' שמחה מאיר לכל שואל. הצעיר שמתחיל
את דרכו לא יאבד ימים ואף חודשים ארוכים באכזבה ותסכול, תחושת מרירות
ואי שייכות עד חוסר מעט ושעמום. המבוגר שמתחיל לחוש שחרור ומנצל זאת
שלא לטובה מחוסר בהירות וניסיון חיים, כעת כשאחריות משמעותית מוטלת
על כתפיו, יצא את כישוריו ומילוי תפקידו במלואם.

בשנתיים הראשונות לייסודה של הישיבה העמיד ר' שמחה מאיר אברכים
תלמידי חכמים מוכשרים שיעמדו לצדם של הבחורים החדשים בני המחזור
הראשון, ר' שמחה מאיר התנה מראש כי האברכים יעמדו לסיוע ועזר לתלמידי
הישיבה למשך השנתיים הבאות בלבד, על האברכים הוטלה האחריות לבנות
היטב את הבחור בלימוד, לפתח את יכולותיו ולהכשירו שגם הוא בבוא העת
ילמד וידריך את הצעירים ממנו.

לקראת תחילת השנה השלישית, כינס ר' שמחה מאיר את תלמידי שיעור ב'
להנחות אותם לתפקיד המוטל עליהם בשנה הבאה.

- אתם נמצאים היום בצומת דרכים חשובה לחיים, עם זאת שעדיין יש לכם
מה לקבל ולשמוע, אולם במידה מסוימת הגעתם לגיל בו יכולים הנכם כבר
להשמיע לאחרים.

מטרה נוספת העומדת לנגד עיני בהצמדת המבוגר כחברותא לצעיר, בחורים
צעירים המתחילים דרכם בישיבה גדולה, מצוי מאוד כי יש להם לבטים
והתחבטויות שונות בכל מיני נושאים, לפעמים אינו חש בנוח לשוחח את
המשגיח או אנשי צוות אחרים, חבר קרוב לגילו יכול לסייע לו רבות בהרבה
מישורים, התפקיד המוטל עליהם להקדיש תשומת לב ולהבחין בקשייו של
הצעיר, אם בלימוד אם בשאר הנהגותיו, ולהשתדל לסייע לו במידה האפשרית,
כחובן שאנו צוות ההנהלה נעמדו תמיד לימינם ככל שניתן, בטוח אני כי מילוי
המשימה מצדכם באופן הראוי תקדם אתכם מאוד, תגרום לכם תחושת סיפוק

מבט אל התפילה

זוויות ראייה שונות על
ענייני התפילה

להודיע לבני האדם גבורתו

פוגש לרגל היארצייט הראשון ליקדושי מירון' - ל"ג בעומר תשפ"ב

קטעים נבחרים מתוך מכתבו של הרה"ח ר' אברהם מאיר קרויס שליט"א - מחבר ספר 'כבוד בית ה' - לשמירת השתיקה בשעת התפילה וכבוד בית הכנסת.

[המכתב פורסם ע"י גיליון 'קדושת בית המדרש' - י"ל בארה"ב]

יום ב' פ"ת באב"ב כ"ז אייר תשס"א

הבהרת דברים

לאור השמועות וההקלות הקצרות ברחבי תבל הלוך ושוב על ה'מוות קלני' שבעתי ואל כך שחזרתי בפני ה"ב"ש של אצלה והאסתר - נאלץ אנכי בעצמא של ימים אחרים אלו, כאשר ארץ שבת לבחונתי, להתאמת ולהשלות על הכתב את סיפור הדברים בקצרה, למען דעת דברי אמת וצדק. לא עלינו ולא עליכם, כיצד, הייתי צריך לחזק בין החנוכים, ואם עלי לא הסתה מכת אמת החתך. אני זוכר היטב את כל השתלשלות האירוע מתחילתו - ההתאבקות, הכביעות, הצעקות והכרזות האחריות, אלא לאו, ואני זוכר ועדיין חס את הכסודי ה'בין חיים אלוות', שלי ושל הסובבים אותו, עד לאותו רגע שאז האויר נעצמו עיני. איבערית את ההכרה וכפי ששמעתי מאנשי ההכרה, כבר הניחו אותי בין האתים.

מרגע זה ואילך נאבקתי קשות בבדי אנוש טיפת אויר. הייתי מקוּבַר א'מחנך' עד למחמת הסביבות השעה אחת בצהריים, כאשר אני מיושב ומקוּבַר, שבו רצוף ובאוב ומוחש עד אין לשבר, מבלי בשב"לבוש - כי קרעו את כל הבגדים מעלי לשתים, מכל רגל ועד ראש, בתהליך הפינוי מצינת האוויר. אני זוכר שבאותן שעות קשות - בשבדי על ערש דווי - הנסיעה בפני שני אנשי חסד מהעיר צפת אשר נתנו לי שתי ואוכל, והציעו לי את עזרתם בהשגת מלבושים ואוכל. שבת קודש. הם שוחחו עמי קצרות על מה שעבר עלי. בא עקל, עסקה המצב הפיזי היוצר והעקל בו הייתי שרוי באותו זמן, אינני זוכר את כל השיחה בלשונות ואינני יודע מה עזר אחרתי להם. אמת, את זאת אני זוכר בפירוש - הם אכן ציברו עמי בעניין זה....

מכאן יש מקום להתייחס בכובד ראש אל גרסת העדים, שני אנשי החסד המציעים ששמעו מפי הבית החולים, בזמן שעוד הייתי שרוי במצב ריבוי ומקוּבַר, בהע"ל: 'אין בין שני גיועלן מ"ט צוויי פיס אויבן, אין מ'האל מיר געשאלט: צוין פלאץ איז נישט צא, די רעכט נישט ביים צאונען, זיי צוויק אבאל' - [הייתי כבר עם שתי רגלי אמה, ואמרתי: מקומך אינו כאן, אינך משוחח בתפילה, חזור למטה].

אחרת שאני עומד אני זוכר את כל מה שאחרתי להם, נאמנתי עלי בבריהם של אנשי חסד הללו - כי מכל מקום הם עצמא לא היו באמצעות האוויר באינן, ובטח היו צוללים בדעתם יותר ממי, וכיצד - על פי שני עדים יקום דבר, ובפרט שלא ידעו כלל איך שאינני מדבר בתפילה. משכך, אין בידי אמצע ובלא את בבריהם אשר אומרים ששמעו מפי, ובפרט שאומרים עליהם כי היום אנשים מתיימרים....

אברהם מאיר קרויס

***

דברים חוצבים להבות אש מתוך דרשת חיזוק והתעוררות שהשמיע

הרה"צ המשפיע רבי אלימלך בידרמן שליט"א

אחרי האסון במירון, ל"ג בעומר תשפ"א

[תורגם מאדיש מגיליון 'נקדישך' שעי"ק קרן תוספות יו"ט, ברוקלין נ.י.]

קשה לומר, אי אפשר לומר, אומרים רק מה שכתוב, בספה"ק 'בית אהרן' כתוב 'כשם שהקב"ה לכל אף רש"י לכל אף לפחותים, לכל אחד.

אולם רבי שמעון אומר בזה"ק שהמדבר בתפילה 'אין לו חלק באלקי ישראל', אין הנך רוצה 'רש"י' לכל? הרי כשם שהקב"ה לכל אף רש"י לכל אף כשכתוב אין לו חלק באלקי ישראל, מה הנך רוצה?

נמצא כאן בחור, אינו רוצה לומר את שמו, הוא שכב שם על הארץ, לא סתם שכב, הוא היה עמוק עמוק בין דוחס האנשים שהיו שם, הוא הבין שהמצב גמור אתו, הוא זעק שם שהוא מקבל על עצמו שלא לשוחח מאומה בתפילה אפילו בין גברא לגברא, לא עבר רגע ומתוך הדוחס משכו אותו בראשו, הוא אפילו אינו יודע כיצד. הבחור מסתובב כאן.

הניג אומר רק מה שכתוב, כתוב ב'דרך משה' הנספח לספר 'הגן', הגמ' אומרת (ב"ק ס:): 'דבר בעיר אל יכנס אדם יחיד לבית הכנסת, שמלאך המות מפקיד שם כליו, הוא מבאר, שתדע כשדבר בעיר, עליך להבין שמלאך המות מפקיד שם כליו, הכוחות שלו מגיעים מאלה המשוחחים בתפילה....

לתועלת הקורא, העתקנו לשון ספר 'דרך משה', בחומר העונש ותיקון החטא:

... נראה לי כוונת הגמרא בדבא קמא וס' ע"צ דבר צעיר אל ילך אדם יחיד לבית הכנסת שמלאך המות מפקיד שם כליו, הגה צעירי כל הוואה יפלא גמרא זו וכי אין למלאך המות מקום אחר להפקיד כליו כי אם צבית הכנסת מקום קדוש, ועוד דקאמר שלא ילך יחיד משמע עם רבים מותר לו לילך, מאי איכפת למלאך המות בין יחיד לרבים. ולפי דרכיו יתורץ כי הקדמנו מכל דיבור ודיבור צבית הכנסת נכרא משחית אחר, וזה כליו של מלאך המות, בחטא הזה הורג את האדם, אך אם כבר ידבר מאי חתונתא יעשה תשובת המשקל מזה כנגד מזה, בזהו מקום שצריך עם חזירו ילך עכשיו לשם עם חזירו ויחוסם את פיו כאלו הוא אלם ואינו יכול לדבר אז יהיה תשובתו שליומה. והנה אם הולך יחיד לבית הכנסת אין תשובתו שליומה, ויקטרג השטן ויאמר... שלא היה ויטול לדבר עם שום אדם על כן דומם. ויזין השתא דבר צעיר אל ילך אדם יחיד לבית הכנסת כי אין תשובתו מועלת רק בזמנה כנגד מזה עם רבים.

הליגער על שעת שינה ועמידה בתקנון, אתה ב"ה רחוק מזה, אך כשהליגער היה חסר, משכת את הזמן והלכת לישון בשעה מאוחרת.

ידידי היקר, אני מספיק קרוב אתך שאוכל לדבר אתך בגובה העיניים, זכית בעז"ה והגעת לגיל מתבגר בישיבה גדולה, עליך לשאוף לצאת ולהשתחרר מהקטנוניות, להתחיל לעשות את מה שצריך בגלל שצריך, ולא בעבור שום מטרה אחרת, התחל לחשוב עד כמה מאושר אתה כשאתה זוכה להתפלל, ללמוד, לעסוק במצוות, להתבונן ולשמוח על שאתה זוכה לקיים את רצון הבורא ית"ש. אתה בחור חסילי ונבון ואיני צריך להאריך עד כמה גדולה תחושת ההפסד כשאדם נכשל ולא קיים רצון ה' או עשה בפועל ח"ו נגד רצונו.

אביא לך דוגמא, לאחרונה ישנה מודעות גבוהה אודות הזהירות במורא מקדש ובהקפדה על שיחה בשעת התפילה, בהרבה בתי כנסיות ובתי מדרשות ניתן לראות כרזות ופוסקים לעורר את הנושא, באותיות גדולות וצבעוניות מודגשים מה גדול שטרם המקפיד לשמור על קדושת התפילה, סיפורי ישועות רבים מחמיניו נקשרים כלפי אלה שקבלו על עצמם לשמור, לעומת זאת עד כמה גדול העונש של המשוחרר בשעת התפילה, דברים חסודים המובאים מחז"ל ומספה"ק לגבי מי שמזלזל ח"ו.

אומר לך את דעתי, פרסומים אלה טובים וחשובים מאוד בתחילת הדרך, צריך להראות ולפרסם עד כמה יקר וחשוב הדבר לכבד את התפילה ובית המדרש שהם קידוש שם שמיים ועד כמה חסוד ההיפר מזה חלילה, הישועות הגדולות הם כמתנות הניתנות לחמורין ודחיה, האימונים הם כהרפתקה שלא לחרוג מהמותר, אולם לאחר שאדם נכנס היטב אל תוך העניינים, אמור הוא לצאת מקטנות לגדלות, הייעוד שצריך לשאוף אליו, לעשות את המוטל עלי כי זהו כבוד הבורא יתברך ויתעלה, ברצוני לעשות נחת רוח ליוצרי, כמה מאושר אני אם זכיתי לעשות ולקיים, וכמה הפסד ואכזבה אם נמנעתי ולא קיימתי את תפקידי כראוי.

הבנתי אותי חיים פישל איני מחיימר לומר שמלאכת קודש זו באה בקלות ל"כ, אך לכל הפחות עלינו לדעת מה המטרה אליה אנו שואפים להגיע.

מה שעורר אותי להי במויחד בתקופה זו, אנו עומדים סמוכים וקרובים להילולא דרבי שמעון בר יוחאי זיע"א, שמעתי מעם מיהודי הלומד זוהר הק', כשמובא בזהר לדומם ולנשא עניין חסודים, הביטוי השגור בלשון הזה"ק הוא להדגיש את הזכות שפלה בחלקם של העושים כך, 'זכאין אינן דמסתדלי באורייתא', זכאין אינן צדיקא בעלמא דין ובעלמא דאתי, זכאין אינן ישראל חולקיה דקב"ה עדיבה ואחסנתיה, זכאין אינן צדיקא דמתעטרי ביה בקב"ה, והוא מתעטר בהון, זכאין אינן בעלמא דין וזכאין אינן בעלמא דאתי, זכאין אינן ישראל דקב"ה יהיב לון אורייתא, זכאין אינן ידיעי לסדרא שבחא דמאריהון דקא יאות, כך מצוי מאות פעמים. עבור האדם הנבון אין צריך להרבות בהגזחות שטר וכדו', די לו ב'זכאין' של הזה"ק.

לעומת זאת, כשמדובר בשלילת עניינים שהם היפר הטוב והקדושה, אינו מכביר בעונשים, הלשון המצויה היא: ווי לבני עלמא דלא חסגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון, ווי לון לחייבא, דלא ידעין ולא חסגיחין, ולא ידעין לאסתמרא מחוביייהו, ווי לעלמא דהא בני נשא לא חסאן ולא שמען, ולא ידעין ווי לההוא בר נש ולחולקיה. ווי לחייבא דעברין על פתגמי אורייתא, ועוד ועוד. לא מופיעים כאן עונשים וכדו', האיס המסכיל מבין בעצמו מה מונח ב'זו' של הזה"ק.

גם לעניין שמירת הדיבור נאמר בזה"ק: ומאן דמסתעי בבי כנישתא במילין דחול, ווי ליה דאחוי פרודא, ווי ליה דגרע מהימנותא, ווי ליה דלית ליה חולקא באלקא דישראל, וכו'. לעת הזאת כאשר אנו מהדקים את הקשר שיש לכל איש ישראל עם התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, כמאמרו הידוע של ה'בית אהרן' מקארלין זיע"ה, זה הזמן לחזק גרשות הלב בזכות הגדולה הנופלת בחלקנו שאנו זוכים לקיים מצוות ה' ולקדש שמו ברבים. אַ שְׂרִיעַי מַה טוֹב חֲלָטָה בְּזִכּוֹת הַלּוֹלָא דְּבֵר יוֹחֵאי.

גיליון זה נתרם ע"י בנש"ק הר"ר יוסף גולדמן שליט"א

לע"נ זקינו הרה"ק רבי משה זי"ע בן הרה"ק רבי יחיאל מיכל זי"ע מזוועהיל, נלב"ע י' אייר תקצ"א

ולע"נ זקינו הרה"ק רבי שלמה זי"ע בן הרה"ק רבי מרדכי זי"ע מזוועהיל, נלב"ע כ"ו אייר תש"ה ת.נ.צ.ב.ה.

י"ל ע"י מערכת 'שומרי משמרת הקודש'

לחיזוק והתעוררות בענין שמירת הדיבור בשעת התפילה

פקס: 03-6180410 • דוא"ל: shmh5775@gmail.com

ציידה לדרך

'חסידיים ראשונים היו שוהים שעה אחת קודם התפילה, שהכינו עצמם ואבריהם להיות מוכן למשכנות השדיא השכינה, ומכאן תוכחת מוסר איך לשמור פיו ולשונו קודם התפילה, שאם מטריד עצמו בדבורים של מה בכך והבלי העוה"ז, אין המוחין שלו יכולין להתעצם ולהכלל באור פני מלך חיים.

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זיע"ה - יומא דהילולא י"ט אייר